

[8] Tiesa atzīst, ka atbildētāja, izvēloties Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektoru, ir, pārkāpusi Darba likuma 108. pantu turpmāk minēto apstākļu un apsvērumu dēļ.

[8.1] Prasītājs tika atbrīvots no Jēkabpils pilsētas pašvaldības izpilddirektora amata, pamatojoties uz Darba likuma 104. pantu (lietas 5. lapa). Tas nozīmē, ka atbilstoši uzteikumā norādītajam prasītājs ir ticis atbrīvots no darba nevis savas uzvedības vai spēju dēļ, bet gan reorganizācijas dēļ, kā rezultātā no sešām apvienojamo pašvaldību izpilddirektoru amata vietām ir palikusi tikai viena. Attiecīgi, no sešiem apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem turpmāk izpilddirektora amatā varēs būt nodarbināt tikai viens.

[8.2] Izvēles par to, kurš no apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem varēs saglabāt izpilddirektora amatu, izdarīšanā atbildētāja ir ierobežota ar Darba likuma 108. pantu, kurā ir uzskaitītas priekšrocības turpināt darba attiecības darbinieku skaita samazināšanas gadījumā.

Darba likuma 108. panta pirmā daļa paredz, ka darbinieku skaita samazināšanas gadījumā priekšrocības turpināt darba attiecības ir tiem darbiniekiem, kuriem ir labāki darba rezultāti un augstāka kvalifikācija. Prasītājs neapstrīd sākotnējās apvienojamo pašvaldību izpilddirektoru izvērtēšanas, kurā augstāko rezultātu ieguva Viesītes novada izpilddirektore Sanita Lūse, rezultātus - lietā nav strīda par to, vai atbildētāja ir pareizi piemērojusi Darba likuma 108. panta pirmo daļu.

Darba likuma 108. panta otrā daļa savukārt regulē to, kā darba devējam, samazinot darbinieku skaitu, ir jārīkojas, ja darba rezultāti un kvalifikācija būtiski neatšķiras – kuriem darbiniekiem ir priekšrocības palikt darbā. Lietā ir strīds par Darba likuma 108. panta otrās daļas piemērošanu – vai atbildētājai tā bija jāpiemēro apstākļos, kad visaugstāko darba rezultātu un kvalifikācijas novērtējumu – 10 punktus (lietas 149. lapa) - saņēmusī izpilddirektore pati atteicās no virzīšanas Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatam, savukārt nākamo augstāko darba rezultātu un kvalifikācijas novērtējumu – 9 punktus (lietas 149. lapa) – saņēmuši uzreiz trīs apvienojamo pašvaldību izpilddirektori, tajā skaitā arī prasītājs.

[8.3] Tiesa atzīst, ka atbildētājai nebija tiesību rīkot atklātu konkursu apstākļos, kad no sešiem apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem tikai viens bija atteicies tikt virzīts Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatam, savukārt pārējiem pieciem apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amats vispār netika piedāvāts. Tā vietā atbildētājai bija jāizvērtē nākamo augstāko darba rezultātu un kvalifikācijas novērtējumu – 9 punktus – saņēmušo apvienojamo pašvaldību izpilddirektoru priekšrocības palikt darbā atbilstoši Darba likuma 108. panta otrajai daļai, ko pašvaldība nav izdarījusi.

Tiesa nepiekrīt atbildētājas rakstveida paskaidrojumā un tiesas sēdē paustajam viedoklim, ka atbilstoši Darba likuma 108. panta pirmajai daļai visaugstāko novērtējumu saņēma tikai viena apvienojamo pašvaldību izpilddirektore, līdz ar ko vispār nav "līdzīgu" kandidātu, tikai būtiski sliktāki, un tāpēc Darba likuma 108. panta otrā daļa vispār nav piemērojama. Ja atbildētājas ieskatā prasītājs kā vienas no apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem savu spēju vai uzvedības dēļ nav atbilstoši izpilddirektora amatam, atbildētājai uzteikumā bija jānorāda cits tiesiskais pamats, nevis Darba likuma 104. pants.

Pamatojot prasītājam izsniegto uzteikumu ar Darba likuma 104. pantu un sākotnēji Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora izvēlē piemērojot Darba likuma 108. panta pirmo daļu, atbildētāja faktiski ir atzinusi prasītāju (tāpat kā visus pārējos apvienojamo pašvaldību izpilddirektorus) par piemērotu Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatam. Atbildētājai šajā situācijā nav rīcības brīvības lemt par to, vai kāds no apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem savu spēju un uzvedības dēļ ir vai nav piemērots ieņemt Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatu – tā vietā atbildētājai ir tikai tiesības no esošajiem apvienoto pašvaldību izpilddirektoriem izvēlēties vienu piemērotāko Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amata pienākumu veikšanai. Visi seši apvienojamo pašvaldību izpilddirektori, ieskaitot arī vismazāko punktu skaitu – 7 punktus (lietas 149. lapa) - sākotnējā novērtēšanā saņēmušo izpilddirektoru, uzskatāmi par piemērotiem Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu veikšanai.

Izrietoši - ja atbilstoši Darba likuma 108. panta pirmajai daļai visaugstāko novērtējumu saņēmusī izpilddirektore atsakās pretendēt uz Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatu, šis amats jāpiedāvā nākamo augstāko punktu skaitu saņēmušajam pretendētājam. Tā kā sākotnējā novērtēšanā nākamo augstāko punktu skaitu – 9 punktus (lietas 149. lapa) – saņēmuši trīs pretendenti, izvēle no šiem pretendentiem atbildētājai bija jāveic, piemērojot Darba likuma 108. panta otro daļu, kas nav ticis izdarīts, tā vietā izsludinot atklātu konkursu uz Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatu, kā to gan savā paskaidrojumā, gan arī tiesas sēdē apstiprināja pati atbildētāja.

Darba likuma 108. panta otrā daļa bija jāpiemēro, jo šajā gadījumā uzteikums prasītājam un arī pārējiem četriem palikušajiem izpilddirektora amata kandidātiem tika izdarīts, pamatojoties uz darbinieku skaita samazināšanu, nepastāvot darba devēja brīvai izvēlei meklēt sev patīkamāko kandidātu.

[8.4] Cita starpā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas metodikas "Metodika 2021. gada jaunveidojamo novadu pašvaldību darbības uzsākšanai" 3.2. punkts paredz, ka saistībā ar Apdzīvoto teritoriju un apdzīvoto vietu likumu un ievērojot Darba likumā ietvertu regulējumu, jaunieievēlēta pašvaldības dome var izvēlēties izpilddirektoru no apvienojamo novadu pašvaldību izpilddirektoriem, ņemot vērā iepriekšējo darba pieredzi, kvalifikāciju, darba rezultātus un citus domes noteiktus kritērijus.

Arī šis metodikas punkts apstiprina to, ka atbildētājai nebija rīcības brīvības lemt par to, vai sešu apvienojamo pašvaldību izpilddirektori ir vai nav piemēroti Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amata pienākumu veikšanai – atbildētājai bija tikai tiesības izvēlēties piemērotāko no tiem sešu apvienojamo pašvaldību izpilddirektoriem, kuri vēlētos ieņemt Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatu, piedāvājot šo amatu ieņemt tādā secībā, kā pretendenti sarindotos atbilstoši Darba likuma 108. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem.

[8.5] Papildus tiesas ieskatā atzīmējams ir arī apstākļi, ka atbildētājas rīcībā saskatāms apzināts Darba likuma 108. panta otrās daļas pārkāpums. Atbildētāja nav ņēmusi vērā 2022. gada 14. februāra Valsts darba inspekcijas lēmumu Nr. 30010000072121-5 (lietas 56.-63. lapa), kurā Valsts darba inspekcija atbildētājas rīcībā konstatēja Darba likuma 108. panta otrās daļas pārkāpumu, par to saucot pie atbildības Jēkabpils novada domes priekšsēdētāju Raivi Ragaini un piemērojot viņam naudas sodu.

Valsts darba inspekcija savā 2022. gada 14. februāra lēmumā Nr. 30010000072121-5 (lietas 56.-63. lapa), kurš nav ticis apstrīdēts un ir stājies spēkā, atzinusi, ka, ņemot vērā, ka pretendents, kurš ieguvis visaugstāko novērtējumu atteicās uz virzīšanu Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektora amatā, un to faktu, ka nākamajiem pretendentiem rezultāti un kvalifikācija būtiski neatšķīrās, atbildētājai bija jāturpina darbinieku izvērtēšana atbilstoši Darba likuma 108. panta otrās daļas prasībām. Tā kā tas netika darīts, Valsts darba inspekcija atzīst, ka, izvērtējot pretendētus Jēkabpils novada izpilddirektora amatam, netika ievērotas Darba likuma 108. panta otrās daļas prasības.

Arī publikācijas presē 2021. gada novembrī (piemēram, lietas 29.-33. lapa) apliecina Jēkabpils novada pašvaldības politiskā vadītāja vēlmi pašam izvēlēties izpilddirektoru pēc saviem subjektīviem kritērijiem, atbilstoši savai pārliecībai, nevis sekot normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, uz kurām domes sēdē uzmanību vērta ne tikai opozīcijas deputāti, bet arī pašvaldības Juridiskās nodaļas vadītāja.

Lai gan tiesas sēdē atbildētājas pārstāve piekrita prasītāja norādītajam, ka pašvaldības izpilddirektora amats nav politisks amats, atbildētājas rīcība tiesas ieskatā liecina par atbildētājas politiskās vadības apzinātu rīcību, pārkāpjot Darba likuma regulējumu un izvēloties sev subjektīvi patīkamu Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektoru. Atbildētājas politiskās vadības rīcības rezultātā faktiski ir radīta situācija, ka Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektors varētu nebūt neatkarīgs no pašvaldības politiskās varas un varētu būt radīts apdraudējums pašvaldības iestāžu un kapitālsabiedrību darba nepārtrauktības nodrošināšanai domes nomaiņas gadījumā.

[9] Tā kā atbildētāja nemaz neapstrīd to, ka, izvēloties Jēkabpils novada pašvaldības izpilddirektoru, tā nav piemērojusi 108. panta otro daļu, apstākļos, kad tiesa ir atzinusi, ka atbildētājai Darba likuma 108. panta otrā daļa bija jāpiemēro, uzteikums ir atzīstams par prettiesisku un ir atzīstams par pilnīgi pamatotu prasītāja prasība par atjaunošanu darbā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42., 97., 193., 195., 204.1 pantu, tiesa

nosprida

apmierināt prasību pilnīgi.

Atzīt par spēkā neesošu Jēkabpils novada pašvaldības 2022. gada 11. maija uzteikumu Nr. 2.5-9/22/103 Guntaram Gogulim par spēkā neesošu un atjaunot Guntaru Goguli iepriekšējā darbā.

Piedzīt no Jēkabpils novada pašvaldības, reģistrācijas Nr. 90000024205, par labu Guntaram Gogulim, personas kods _____, vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku _____), papildus veicot darbaspēka nodokļu nomaksu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apmērā.

Piedzītās summas samaksa veicama Guntara Goguļa, personas kods _____, norēķinu kontā N.r _____.

Atzīt Guntaram Gogulim, personas kods _____, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no Jēkabpils novada pašvaldības, reģistrācijas Nr. 90000024205, likumiskos 6 % gadā no visas piedzītās summas – _____ euro, nepārsniedzot tās apmēru.

Piedzīt no Jēkabpils novada pašvaldības valsts labā tiesas izdevumus – valsts nodevu 1040,78 euro (viens tūkstošis četrdesmit euro un 78 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 euro (divi euro). Valsts nodeva ieskaitāma Valsts kases, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C73536622. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. 90001672316, kontā Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, iemaksas mērķis: kods Nr. 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C73536622.

Noteikt Jēkabpils novada pašvaldībai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 7 (septiņas) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese L. Lāzare